

Epidemije u Srbiji

Author: Milenko Vasovic

Zdravstvo u Srbiji nalazi se na ivici kolapsa. Sve je manje lekova, unistena je infrastruktura zemlje, izbeglice su stigle sa Kosova. Zaraznih bolesti je sve vise. sve vise.

U Smederevu, gradu na Dunavu udaljenom nekih cetrdesetak kilometara nizvodno od Beograda, odeljenje za infektivne bolesti u bolnici Sveti Luka izadalo je obavestenje o epidemiji zutice (hepatitis A). Preko pedeset slucajeva registrovano je u toku novembra i decembra. Dodatnih 100 slucajeva je registrovano od 1.januara. Ova brojka poredi se sa uobicajenom cifrom od osamdeset slucajeva godisnje, sudeci po doktorki Jasni Avramovic.

Institut zdravstvene zastite Srbije u okviru ministarstva zdravlja registrovao je 1,767 potvrđenih slucajeva izmedju januara i oktobra 1999.godine. Ova cifra predstavlja povecanje za dva i po puta u toku istog perioda 1998.godine. Najveci porast registrovan je u Vojvodini i juznoj Srbiji.

Losa higijena, zarazena voda i neodgovarajuci zivotni uslovi omogucavaju idealnu klimu za razvoj zutice. Misli se da je zagadjena voda uzrok povecanja slucajeva u Vojvodini, bogatijem regionu Srbije.

Zivotni standard u juznoj Srbiji je medjutim nizak. Veliki broj srpskih izbeglica sa Kosova zivi u tesnom kolektivnom smestaju. U Lebanu, jednom od najsiromasnijih gradova juzne Srbije, 55 ljudi je zarazeno hepatitisom A krajem novembra, sudeci po podacima provladinih dnevnih novina "Politika". Sluzba zdravstva je objavila epidemiju u gradu 30.avgusta.

Jugoslovenska ujedinjena levica (JUL) drzi vlast u Lebanima i umesto da se skoncentrise na zaustavljanje sirenja zaraze, lokalni zvanicnici gube vreme i novac ulagujuci se rezimu jugoslovenskog predsednika Slobodana Milosevica u Beogradu. U medjuvremenu, prosečni dohodak u Lebanima je 204 dinara (10 nemackih maraka), sto je dovoljno za deset jeftinih sapuna.

Od 1994, tuberkuloza (TB) je takodje u porastu u Srbiji. Nedostatak novca doveo je do zatvaranja TB klinika i prekida obaveznog snimanja u godinama koje su prethodile 1994. Verovalo se da je ova bolest u Srbiji zaustavljena. Medjutim 450 novih slucajeva registrovano je samo u Beogradu u toku prosle godine.

Doktor Miodrag Djordjevic, beogradski epidemiolog je rekao da ocekuje povecanje slucajeva zaraze u toku sledece godine zbog rata na Kosovu, NATO bombardovanja i priliva srpskih izbeglica sa Kosova.

Sudeci po zvanicnim podacima 389,122 hiljada stanovnika Federalne Republike Jugoslavije (FRY) obolelo je od zaraznih bolesti 1998.godine. Doktor Svetislav Ristic, nacelnik epidemioloskog odeljenja Saveznog instituta za zdravstvenu zastitu, smatra da je trenutna ekonomska kriza uzrok povecanja ovih slucajeva. Lekovi u FRY su jeftini. Cene koje je drzava ustanovila jos u aprlu 1996.godine jos uvek se primenjuju, uprkos cinjenici da je vrednost dinara u odnosu na nemacku marku opala od 3,3 na 20 dinara.

Usled ovih niskih cena vecina lekova iz Srbije zavrsava legalnim ili ilegalnim putem u apotekama Republike Srpske (RS) i Makedonije. Lek Dilkoran kosta 6 dinara u FRY ali sest puta vise u RS. Stoga farmaceuti iz RS putuju u Jugoslaviju i otkupljuju sta god nadju.

Na isti nacin razna srpska preduzeca prodaju lekove u inostranstvu, posto su dobila dozvole za izvoz na sumnjiv nacin. Beogradske dnevne novine "Blic" objavile su reportazu koja navodi da jedan Sirijac koji poseduje iracki pasos "legalno" izvozi lekove iz Srbije.

Takodje, srpski lekovi se otvoreno prodaju u apotekama na Kosovu za devize. Posto beogradski rezim odbija da saradjuje na bilo kakav nacin sa vlastima na Kosovu, podrazumeva se da se ovi lekovi ilegalno prodaju.

Nedostatak novca za kupovinu sirovina usporava proizvodnju lekova u Jugoslaviji. Beogradska vlada je poravnala ove razlike konfiskovanjem najveceg preduzeca za proizvodnju lekova u Jugoslaviji, ICN, od njenog vlasnika Milana Panica oponenta Milosevica.

Posto je bila suocena sa racunom od 180 miliona dolara za lekove koje nije mogla platiti, vlada je preuzela fabriku pod izgovorom da Panic nije izvrsio svoje obaveze kao vlasnik preduzeca. Krajnja posledica je da se mnogi lekovi koje je proizvodio ICN vise ne proizvode u Srbiji. Stavise, ICN je nekada darovao velike kolicine lekova najsiromasnijim slojevima srpskog drustva, kao sto su penzioneri.

Humanitarna pomoc u vidu medicinske opreme i lekova Srbiji nije dovoljna da bi se namirile potrebe slabo organizovanog zdravstvenog sistema koji jedva uspeva da se nosi sa sve vecim potrebama koje su posledice priliva izbeglica.

Ima dovoljno leka -m sedativa Bensedina. To je najpopularniji lek u Srbiji. Svakog meseca oko 50 hiljada kutija Bensedina prodaje se samo u Beogradu.

"Cetvrtina stanovnistva u Srbiji trenutno pati od ozbiljnih mentalnih problema" zakljuceno je na nedavnoj konferenciji srpskih psihologa. Psiholog Dr Jovan Maric, komentator po pitanju mentalnog zdravlja rekao je "depresija je predominantno psihicko stanje u ovoj zemlji". Stoga je velika potraznja za lekovima za umirenje.

Vladajuca koaliciona partija JUL kontrolise vazne pozicije u zdravstvu Srbije. Leposava Milicevic je ministar zdravlja; Milovan Bojic, pomocnik premijera je takodje direktor klinike na Dedinju; Jovan Hadzi Djokic je direktor Centralne klinike Srbije; Tomislav Jankovic je direktor zdravstvene fondacije Srbije.

Pored toga, vecina direktora bolnica su takodje clanovi JUL-a ili Miloseviceve Socijalisticke partije Srbije (SPS). Vecina doktora se zali da ovi direktori ne mare za medicinsku etiku i saucesnici su u stvaranju losih radnih uslova.

"Situacija u zdravstvu Srbije je tragicna. Mi smo bolesna nacija koja nema sredstava za lecenje. Mi smo profesionalci ali nase bolnice su u jadnom stanju", rekla je Dr Milena Jaukovic za IWPR. "Oprema je zastarela i nema dovoljno lekova. Cak iako dodje do politickih promena, bice nam duze vreme potrebna humanitarna pomoc".

Milenko Vasovic je redovni dopisnik IWPR.

Location: [Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/epidemije-u-srbiji>